

- Угорській Республіці від 27 жовтня 1998 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.2946.0>
19. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про економічне співробітництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua/laws/pravo/new/country.html
20. Угода про співробітництво в галузі культури, освіти і науки від 4.04. 1995 р.; Угода про співробітництво у справі повернення культурних цінностей, що потрапили під час другої світової війни та в наступні роки на територію іншої країни від 4.04. 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/348_054

УДК 332.1(447.87+477.52)(1-04)

Король С.М.

Сумський державний університет

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТА СУМСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ: ТРАНСКОРДОННИЙ АСПЕКТ

Аналізується розвиток Закарпатської та Сумської областей у контексті транскордонного співробітництва. Розглядаються та досліджуються єврорегіони „Ярославна” та Міжнародна Асоціація „Карпатський євро регіон”. Порівнюється реалізація транскордонних проектів, нормативно-правове та фінансове забезпечення в рамках єврорегіонів.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, єврорегіон, регіональна політика, Закарпатська область, Сумська область.

Король С.Н.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ЗАКАРПАТСКОЙ И СУМСКОЙ ОБЛАСТЕЙ УКРАИНЫ: ТРАНСКОРДОННЫЙ АСПЕКТ

Анализируется развитие Закарпатской и Сумской областей в контексте трансграничного сотрудничества. Рассматриваются и исследуются еврорегионы „Ярославна” и Международная Ассоциация „Карпатский еврорегион”. Сравняется реализация трансграничных проектов, нормативно-правовое и финансовое обеспечение в рамках еврорегионов.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, еврорегион, региональная политика, Закарпатская область, Сумская область.

Korol S.

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF THE TRANSCARPATHIAN AND SUMY REGIONS OF UKRAINE: CROSS-BORDER ASPECT

Analyzes the development of Transcarpathian and Sumy regions in the context of cross-border cooperation. Considered and investigated Euroregion „Yaroslavna” and the International Association „Carpathian Euroregion”. Compared implementation of transboundary projects, regulatory and financial support in the framework of the Euroregion.

Key words: cross-border aspect, the Euroregion, regional policy, Sumy region, Transcarpathian region.

Транскордонне співробітництво визначено пріоритетним напрямом розвитку регіональної політики та важливим чинником у процесі розбудови відносин між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом і Російською Федерацією – з іншого. В Україні транскордонне співробітництво є одночасно інструментом розвитку прикордонних територій, що відображено у Державній стратегії регіонального розвитку України на період до 2015 року.

Серед найпоширеніших форм транскордонного співробітництва, яка досягла найбільших успіхів у вирішенні проблем соціально-економічного розвитку, залученні інвестицій, у посиленні співпраці з партнерами по той бік кордону чи у налагодженні зв'язків між різними етнічними групами населення є єврорегіон.

У рамках єврорегіонів співпрацюють всі прикордонні області України, що має позитивний вплив на розвиток країни в цілому та регіонів зокрема.

Питання транскордонного співробітництва досліджувалися такими науковцями як: В.В.Толковановим, В.Н. Степановим, Н.А. Мікулою, В.С. Куйбідою, А.Ф. Ткачуком, В.А. Кравченком, Г.Є. Ковальський, Н.А. Романовою, В.А. Негодою, П.Ю. Беленським, О.М. Заморою, О.І. Мілашовською, Ф.Д. Гомор та ін.

Метою дослідження є порівняльний аналіз розвитку Закарпатської та Сумської областей у контексті транскордонного співробітництва. Головна мета визначає основні завдання дослідження: а) розглянути основні напрямки розвитку Закарпатської та Сумської областей; б) проаналізувати реалізацію транскордонних проєктів зазначених областей.

Закарпатська область, яка входить до Міжнародної Асоціації „Карпатський Євро-регіон” (далі – „КЄ”), розташована на кордоні з Європейським Союзом (далі – ЄС). Одна з невеликих областей України. За територією складає – 12,777 тис. км², тобто 2,1 % серед 27 регіонів [1, с. 10]. За чисельністю населення посідає 19-те місце серед регіонів України. Станом на 1 липня 2012 року в області проживало, за попередніми даними, 1249,3 тис. осіб. У загальній чисельності населення на область припадає 2,6 %.

„КЄ” створено 14 лютого 1993 р., підписанням у м. Дебрецені (Угорщина) міністрами закордонних справ України, Польщі та Угорщини Декларації про співробітництво

населення, яке проживає в Карпатському регіоні [2, с. 359].

Асоціація – це північно-західні регіони України (Закарпатська, Львівська, Чернівецька та Івано-Франківська області) та регіони країн Європейського Союзу (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія). Це перша транскордонна організація, створена на терені країн колишнього соціалістичного табору [3, с.100]. Єврорегіон є важливим інструментом у вирішенні нагальних проблем розвитку й гармонізації добросусідських і партнерських відносин прикордонних регіонів Центрально-Східної Європи [4, с. 230]. У лютому 1993 р., коли було засновано асоціацію, „КЄ” охоплював територію 53 200 км² з населенням у 5 млн. осіб. Протягом часу існування ці показники збільшилися відповідно до 161279 км² і 16 млн. осіб. Відповідно з них на Польщу припадає 11,5 %, на Словаччину – 6,4%, на Румунію – 27,2 %, Угорщину – 18,4 % і на Україну – 36,4 % усієї площі [5, с. 54-55].

Сумська область, на відміну від Закарпатської, розташована в північно-східній частині України. Довжина кордону з Російською Федерацією (далі – РФ) є найбільшою порівняно з усіма іншими регіонами України.

Єврорегіон „Ярославна” функціонує на території Сумської (Україна) та Курської (РФ) областей. Територія єврорегіону – 54 тис. км², з них на Україну припадає – 44,4 %, на РФ – 55,6 %. На ній мешкають з обох боків кордону 2,5 мільйонів осіб [6, с. 4].

Вигідне географічне розташування як Закарпатської, так і Сумської областей позитивно впливають на розвиток транскордонного співробітництва з прикордонними регіонами сусідніх країн.

Сьогодні Закарпаттям встановлені тісні зв'язки, укладені відповідні угоди з 14 регіонами Європейських країн. Крім того, Закарпатська обласна рада 16 грудня 2010 року прийняла рішення № 97 „Про реалізацію Резолюції та Рекомендації Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи „Сталий розвиток гірських регіонів та досвід Карпатських гір”” [7].

За участю депутатів Закарпатської обласної ради розроблено, а відтак схвалено цілу низку регіональних програм, у тому числі „Програму розвитку транскордонного співробітництва Закарпатської області на 2010 рік” [8], „Регіональну стратегію розвитку Закарпатської області до 2015 року” [9].

Сумська область в рамках єврорегіону „Ярославна” реалізує 14 угод і протоколів

про співробітництво на рівні міст і районів Сумської і Курської областей, а саме: Угоди про співпрацю в освітній сфері між ВНЗ; Угода про співпрацю в сфері зайнятості між Сумським обласним центром зайнятості України та Департаментом федеральної служби зайнятості по Курській області РФ; Меморандум про співпрацю між управлінням у справах сім'ї, дітей і молоді Сумської обласної державної адміністрації і комітетом у справах молоді і туризму Курської області РФ та інші нормативно-правові документи.

Щодо фінансового забезпечення, Закарпаття багато років поспіль є постійним учасником всіх програм сусідства Європейського Союзу, які діють на східному кордоні ЄС. У розвиток області залучено міжнародну технічну допомогу по Європейським програмах сусідства та партнерства, а саме: CADSES 2002-2004 – 300 тис. євро, TACIS 2004-2006 – 10,5 млн. євро, ENPI (ЄСІП) 2007-2013 – 23,2 млн. євро [10].

Закарпатська область як цільовий регіон України брала участь у 4-х програмах сусідства, а саме: „Угорщина-Словаччина-Україна”, „Польща-Україна-Білорусь”, „Румунія-Україна” та КАДСІС. До прикладу, лише в рамках Європейської Програми Сусідства „Україна-Угорщина-Словаччина” на Закарпатті спільно з угорськими партнерами реалізовано 6 проектів соціального, туристичного та економічного спрямування. В рамках Програми Добросусідства „Румунія – Україна” „Транскордонне партнерство задля сталого розвитку громад” у 4 районах впроваджено пілотні проекти зі створення Ресурсних центрів розвитку громад, які мають стати осередками продукування ідей і проектів розвитку своїх громад як у сферах економіки, підприємництва, фермерства й туризму, так і у соціальній сфері [11, с. 92-93]. У рамках програми транскордонного співробітництва ЄС „Польща-Білорусь-Україна” подано лише від Закарпатської області понад 20 спільних проектів, у тому числі проект „Покращення соціально-економічного розвитку й привабливості польських та українських прикордонних регіонів через розвиток інфраструктури”.

На єврорегіони, що не мають у своєму складі країн-учасниць ЄС, ці програми фінансування не поширюються. Однак колишні республіки Радянського Союзу – Росія, Білорусь, Молдова, Україна для розвитку транскордонного співробітництва могли застосовувати програму TACIS

(СВС). По лінії цієї програми фінансувалися проекти вартістю від 50 до 200 тис. євро, які мали значний транскордонний ефект, фінансову обґрунтованість, спроможність реалізації та ін. [12]. Що стосується Сумської області, то фінансування на розвиток транскордонних проектів з боку ЄС не відбувалося. Але учасники єврорегіонів в майбутньому сподіваються на програми допомоги з метою реалізації проектів.

Таким чином, пропонується розглянути основні напрямки співпраці, в яких були виконані проекти транскордонного співробітництва за участю Закарпатської та Сумської областей. У рамках єврорегіонів розроблено ряд спільних програм і проектів, що реалізуються в екологічній, освітньо-культурній, гуманітарній і прикордонній сферах і мають фінансове забезпечення.

1. Екологічний напрямок. Закарпатською областю в рамках МА „КЄ” спільними зусиллями вдосконалюється Карпатська мережа природоохоронних територій. Сьогодні 16 % території Карпат, на яких зосереджено 39 міжнародних і національних природних парків і 7 біосферних резерватів, взято під особливу державну охорону. По суті цей процес розвивається на всьому територіальному просторі Тисянського басейну [13].

Закарпатською областю разом із регіонами країн „КЄ”, Польщею, Угорщиною, Словаччиною та Румунією було реалізовано ряд проектів у екологічному напрямку. Найбільш масштабні – „ТІКАД”; „Чиста вода”; „БОДРОГ”; „Розробка українсько-угорських комплексних планів протипаводкового захисту, розвитку водного господарства та оновлення заплавних територій у регіоні Береза та басейні р. Боржава”; „Туризм без кордонів у Сату Марє та Закарпатті” [14].

Сумською областю в рамках єврорегіону розроблено ряд спільних програм і проектів, що реалізуються через комплексне екологічне обстеження басейну р. Псел у межах російсько-українського прикордоння. Вченими Курського державного університету відповідно до державного контракту були виконані наукові дослідження з вивчення особливостей гідрохімічних і гідрологічних умов р. Псел, проведені дослідження з ценотичних і видових різноманітностей флори й фауни, дана екологічна оцінка приберегових спільнот та визначено їхню роль у формуванні стану води, встановлено вплив антропогенного навантаження на популяції рідкісних і

зникаючих видів, еколого-паразитологічний стан р. Псел.

Наступний проект, у якому брала участь і Сумська сторона – капітальний ремонт донного водоспуску гідровузла Костянтинівського водосховища на річці Синяк Коренівського району Курської області. У червні 2011 р. відбулася здача в експлуатацію гідротехнічних споруд Костянтинівського водосховища. Таким чином, проекти були реалізовані на території Курської області, а представники Сумщини долучились до їх реалізації.

2. Освітньо-культурний та гуманітарний напрямок. У Закарпатській області відбувається стимулювання та підтримка спільних науково-культурних досліджень, проведення наукових конференцій, семінарів, літніх шкіл, відкриття культурних центрів, організація та проведення виставок, кінофорумів, днів культури, спортивних змагань, музичних фестивалів [15, с. 56-57].

У межах „КЄ” діє Асоціація університетів, в яку входять: Кошіцький технічний університет, Кошіцький університет ім. Й. Шафарика, Кошіцький університет ветеринарної медицини, Кошіцька Академія повітряних сил (Словаччина); Мішкольцьський університет, Гьодольський університет сільськогосподарських наук, Дебреценський сільськогосподарський університет, Дебреценський університет ім. Л. Кошута (Угорщина); Жешувський технологічний університет, Краківський металургійний та гірничо-добувний університет, Люблінський технологічний університет, Жешувський педагогічний університет (Польща); Ужгородський національний університет (Україна).

Сумською областю в освітньо-культурному та гуманітарному напрямку реалізовано:

1) „Комплексне фольклорне дослідження прикордоння Сумської і Курської областей”. Матеріали експедиції були видані у збірниках в 2012-2013 роках.

2) „Аналіз ситуації в молодіжному середовищі з метою розробки соціальних програм”. Комітет у справах молоді та туризму Курської області спільно з Курським державним університетом та Радою молодих учених реалізували проект „Аналіз ситуації в молодіжному середовищі з метою розробки соціальних програм”, метою якого було вивчення інтересів, цінностей, соціального самопочуття, можливостей творчої самореалізації і зайнятості в суспільно-корисній діяльності молоді Курської і Сумської областей [16, с.113-114].

3) Міжнародний табір студентського активу „Слов'янська співдружність”. Проект розрахований на 2010-2015 роки. Мета проекту – збереження та розвиток освітніх традицій, молодіжного руху у транскордонних регіонах України і Росії [17].

У рамках єврорегіону „Ярославна” відбувається активне співробітництво й проведення спільних заходів вищими навчальними закладами: Курський державний медичний університет, Курська державна сільськогосподарська академія, Південно-Західний державний університет (РФ); ВНЗ Українська академія банківської справи Національного банку України, Сумський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Сумський національний аграрний університет (Україна). У процесі співробітництва реалізується науково-дослідний проект–програма транскордонного співробітництва „Комплексне дослідження економічного потенціалу прикордонних областей Росії та України в умовах вступу Росії до Світової організації торгівлі” в рамках Єврорегіону „Ярославна”. Таким чином відбувається тісна співпраця Сумської та Курської областей у науковій та освітній сферах.

3. Прикордонний напрямок. Вигідне географічне розташування Закарпатської області позитивно впливає на розвиток транскордонного співробітництва з прикордонними регіонами сусідніх країн (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія).

Здійснюються конкретні заходи транскордонного співробітництва з розвитку транспортної мережі та прикордонної інфраструктури вздовж р. Тиса. Розпочато роботи з реалізації проекту транскордонної магістралі 5-го Критського коридору, ведеться будівництво під'їздів та облаштування пропускних пунктів на українсько-румунському, українсько-угорському та українсько-словацькому кордонах.

Однак досі на закарпатській ділянці українсько-польського кордону немає жодного пункту пропуску. Населення, туристи змушені для перетину кордону долати відстань понад 100 км. до найближчого пункту пропуску у Львівській області, або здійснювати транзитний маршрут через Словаччину [18]. Виправити це становище значною мірою могло б відкриття велосипішного пункту пропуску „Лубня-Волосате” на українсько-польському кордоні. З українського боку питання

погоджено на всіх рівнях. Цей пункт внесено до державної програми розбудови кордону. Розроблено і подано відповідний проект в рамках Програми ENPI „Польща-Білорусь-Україна 2007-2013”.

Сумська область має кордон з РФ протяжністю 562,5 км. і межує з Курською, Белгородською та Брянською областями РФ. Для нарощування товаропотоків через кордон і розвитку прикордонної торгівлі існує потреба в обладнанні на високому технічному рівні пунктів пропуску, спрощенні механізму взаємодії між митними і прикордонними службами під час здійснення процедури митного та прикордонного контролю щодо суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та громадян. На українсько-російській ділянці кордону в межах області діють міжнародні автомобільні, міждержавні автомобільні та місцеві пункти пропуску.

Начасі рівень облаштування більшості із зазначених пунктів пропуску не відповідає вимогам міжнародних стандартів. Потребують розбудови за постійною схемою три автомобільних пункти пропуску (міжнародний автомобільний пункт пропуску „Катеринівка – Крупець”, два міждержавні автомобільні пункти пропуску „Рижівка – Тьоткіно” та „Покровка – Колотилівка”).

Для розв'язання зазначених проблем, як зазначає Сумський прикордонний загін, необхідно: а) здійснити комплекс заходів, спрямованих на облаштування інфраструктури українсько-російського кордону на ділянці Сумської області; б) спростити процедуру митного контролю під час здійснення прикордонної торгівлі та перетину кордону жителями прикордонних територій України і Російської Федерації.

Таким чином, можна зробити висновок, що Закарпатська та Сумська області беруть активну участь в транскордонному співробітництві. Регіони впевнено розвивають відносини в екологічному, освітньо-культурному, гуманітарному та прикордонному напрямках співпраці. Відрізняються зазначені області залученням коштів для реалізації проектів в рамках євро регіонів, а це в свою чергу впливає на їх якість та масштабність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція сталого розвитку Закарпаття. Ужгород. „Поліграфцентр”, 2004. – 40 с.
2. Кіш Є. Центральна Європа в сучасній системі євро регіональної інтеграції / Є. Б. Кіш. – Ужгород: Ліра, 2008. – 440 с.
3. Панов А. Карпатський євро регіон як інструмент транскордонної діяльності / А. Панов // Карпатський регіон та його роль у забезпеченні безпеки і співробітництва в Європі: Матеріали міжнародної конференції. – Ужгород, 2008. – С. 100-112.
4. Karasek A. Finansowe instrumenty wsparcia z funduszy strukturalnych dla regionow Polski Wschodniej w perspektywie finansowej na lata 2007–2013 / A. Karasek // Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju regionalnego: [зб. наук. праць / red. V. Joźwik, H. Ponikowski]. – Lublin: KUL, 2008. – 439 с.
5. Скорик М. Євро регіони на кордонах України / М. Л. Скорик, С. К. Харічкова, Н. В. Андерсон. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2002. – 208 с.
6. Кравченко С. Особливості функціонування євро регіону „Ярославна” / С.А. Кравченко // Экономические науки. – 2008. – № 2. – С. 4-7.
7. „Про реалізацію Резолюції та Рекомендації Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи „Сталий розвиток гірських регіонів та досвід Карпатських гір” [Електронний ресурс] / Професійна нормативно-правова бібліотека „Норматив”. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-realizaciyu-rezolyuciyi-ta-rekomendaciyi-kongresu-miscev-doc65213.html>
8. „Про Програму розвитку транскордонного співробітництва Закарпатської області на 2010 рік” від 22 грудня 2009 року № 1034 м. Ужгород.
9. Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області до 2015 року. Загальні положення [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Закарпатської обласної адміністрації. – Режим доступу: <http://www.carpathia.gov.ua/ua/135.htm>
10. Нусер Е. Транскордонне співробітництво. Інструмент додаткового залучення міжнародних фінансових потоків в економіку та інфраструктуру Закарпатської області / Е. Нусер // Закарпаття. – 2012. – № 5. – С. 8-9.
11. Гаргонич В. Роль транскордонного співробітництва в реалізації Україною „політики сусідства” з Європейським Союзом / Василь Гаргонич // Україна - Європа - Світ: міжнар. збірник наук. праць / [гол. ред. Л. М. Алексієвць; редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвць, М. М. Алексієвць та ін.]. – Тернопіль, 2010. – Вип. 4. – С. 89-100.
12. Парубець О. Транскордонне транспортне співробітництво як інструмент розвитку прикордонних регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Econo_mics/75157.doc.htm
13. Звіт про виконання рішень 38 засідання Ради „Карпатського Євро регіону”. Офіційний сайт АОМС „Євро регіон Карпати – Україна” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://euroregionkarpaty.com.ua>
14. „Агенство регіонального розвитку та транскордонного співробітництва „Закарпаття” Закарпатської обласної ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://arr.com.ua/?page_id=141

15. Скорик М. Єврорегіони на кордонах України / М. Л. Скорик, С. К. Харічкова, Н. В. Андерсон. – Одеса : ІПРЕД НАН України, 2010. – 209 с.
16. Король С. Анализ развития еврорегиона „Ярославна” в контексте региональной политики / С. Н. Король // Альманах современной науки и образования. – 2013. – № 5 (72). – С. 112-115.
17. Генеральная Ассамблея и ежегодная конференция ассоциации европейских приграничных регионов [Електронний ресурс] // Официальный сайт Администрации Курской области – Режим доступа: http://adm.rkursk.ru/index.php?id=153&mat_id=14415
18. Діус І. На Закарпатті відкриють пішохідно-туристичний пункт пропуску „Лубня-Волосате”[Електронний ресурс] / І. Діус // Закарпаття. – Режим доступа: <http://zakarpattya.net.ua/News/80034-Na-Zakarpatti-vidkryiut-pishokhidno-turystychniy-punkt-propusku-Lubnia-Volosate>.

УДК 323.28

Целуйко М.Є.

Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна

ИСЛАМСКИЙ РУХ УЗБЕКИСТАНА ЯК ЗАГРОЗА БЕЗПЕЦІ КРАЇН СЕРЕДНЬОЇ АЗІЇ

Розкривається діяльність терористичної організації. Ісламський рух Узбекистану від початку її заснування до сьогодні. Оцінюються ідеологічна та організаційна динаміка розвитку організації, ступінь і напрями активності, види і значення зовнішніх зв'язків на різних етапах розвитку ІРУ. Робляться припущення щодо перспектив подальшої діяльності Ісламського руху Узбекистану.

Ключові слова: Ісламський рух Узбекистану, країни Середньої Азії, Талібан, Афганістан.

Целуйко М.Є.

ИСЛАМСКОЕ ДВИЖЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА КАК УГРОЗА БЕЗОПАСНОСТИ СТРАН СРЕДНЕЙ АЗИИ

Раскрывается деятельность террористической организации. Исламское движение Узбекистана с начала ее существования до современного периода. Оцениваются идеологическая и организационная динамика развития организации, степень и направления ее активности, виды и значение внешних связей на разных этапах развития ИДУ. Делаются предположения в отношении перспектив дальнейшей деятельности Исламского движения Узбекистана.

Ключевые слова: Исламское движение Узбекистана, страны Средней Азии, Талибан, Афганистан.

Tseluyko M.

THE ISLAMIC MOVEMENT OF UZBEKISTAN AS A SECURITY THREAT OF CENTRAL ASIA COUNTRIES

The article reveals the activities of the terrorist organization Islamic Movement of Uzbekistan since the beginning of its existence to the modern period. The ideological and organizational dynamics of the organization development, the degree and directions of its activity, the types and importance of external relations at different stages of the IMU existence are estimated. Assumptions about the prospects for future activities of the Islamic Movement of Uzbekistan are made.

Key words: Islamic Movement of Uzbekistan, Central Asia Countries, the Taliban, Afghanistan.